

Nr 152

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Europarådets rådgivande församling år 1961 och 1962 vid dess trettonde ordinarie möte fattade beslut; given Stockholms slott den 30 mars 1962.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående vissa i nämnda protokoll omförmälda, av Europarådets rådgivande församling år 1961 och 1962 vid dess trettonde ordinarie möte fattade beslut.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 mars 1962.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande:

Det trettonde ordinarie mötet med Europarådets rådgivande församling ägde rum i Strasbourg den 24—28 april och 21—28 september 1961 samt den 16—18 januari 1962.

Av de sammanlagt trettioåtta rekommendationer som antogs vid mötet har de tolv i det följande refererade ansetts vara av den vikt, att de på sedvanligt sätt bör underställas riksdagen. Därutöver har vissa resolutioner ansetts böra redovisas.

Texterna till de ifrågakommande rekommendationerna och resolutionerna ävensom korta referat av övriga vid mötet antagna rekommendationer torde såsom bilaga litt. A få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

**Rekommendation 277 om europeiskt politiskt samarbete och
rekommendation 304 om europeiskt samarbete**

I rekommendation 277, som antogs enhälligt vid aprilsessionen, förordar församlingen att politiska konsultationer skall tagas upp inom Europarådets ram såsom ett komplement till den form av konsultationer som föreslagits inom sexstatsgruppen. Den svenske ledamoten Gustafson (fp) sade i en röstförklaring — under framhållande av att han i detta hänseende kunde tala för sina svenska kolleger — att om sådana konsultationer syftade till att åstadkomma en samordning av utrikespolitiken, det ej kunde förväntas att Sverige skulle kunna delta i desamma, med hänsyn till att Sverige stode utanför alla militära allianser.

Ministrarnas ställföreträdare beslöt vid det etthundraförsta mötet den 11—19 september att med hänsyn till då rådande förhållanden ej vidtaga någon åtgärd med anledning av rekommendationen.

I rekommendation 304, som antogs enhälligt vid septembersessionen, påyrkas åtgärder i syfte att de stater, som ansökt om anslutning till EEC, skall beredas tillfälle att, om de så önskar, delta i denna organisations politiska konsultationer.

Ministrarnas ställföreträdare beslöt vid sitt etthundraandra möte den 23—31 oktober att fästa berörda medlemsregeringars uppmärksamhet vid denna rekommendation och församlingens debatt i frågan.

Rekommendation 278 om förbindelserna mellan den europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC), den europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) och de övriga medlemsländerna i Europarådet, rekommendation 303 och resolution 220 om de europeiska ekonomiska förbindelserna

Rekommendation 278 antogs enhälligt vid aprilsessionen. I rekommendationen uppmanas EEC:s och EFTA:s medlemsländer att förklara sig beredda att snarast möjligt inleda förhandlingar om ett associationsavtal enligt artikel 238 i Romfördraget och artikel 41 i Stockholmsöverenskommelsen mellan de två organisationerna och eventuellt även med andra medlemsländer. Parterna skulle samtidigt uttala sin villighet att överväga varje annan lösning, som respekterar de grundläggande principerna och medlemsregeringarnas åtaganden inom ramen för EEC och EFTA. Ifrågavarande rekommendation företer i sakligt hänseende betydande likheter med den vid församlingens session i september 1960 antagna rekommendationen 266, som redovisats i proposition 1961: 124.

Rekommendation 278 har av ministrarnas ställföreträdare överlämnats för yttrande till EEC, EFTA och den studiegrupp som uppsatts av den s. k. tjugoenmannakommittén (upprättad samtidigt med inledandet i januari 1960 av OEEC:s ombildning till OECD och omfattande representanter för samma medlemsstater som denna senare organisation ävensom en representant för EEC). Vidare har Europarådets generalsekreterare instruerats att hålla ministerkommittén fortlöpande informerad om utvecklingen i frågan.

Tillika beslöts att rekommendationerna 266 och 278 skulle kvarstå på dagordningen.

Rekommendation 303 antogs enhälligt vid septembersessionen. I densamma uppmanas de medlemsregeringar, som deltagit i förhandlingar rörande ytterligare staters anslutning till eller associering med EEC, att vid förhandlingarna låta sig ledas av vissa överväganden. Sålunda finge EEC:s karaktär av gemenskap ej inskränkas, ej heller Romfördragets syften och grundläggande bestämmelser sättas ifråga. Därest några undantag från bestämmelser i fördraget bleve erforderliga för att avhjälpa särskilda svårigheter beträffande visst land, borde dessa såvitt möjligt regleras genom protokoll. Vidare skulle principen om ömsesidighet med avseende på de fördragsslutande staternas inbördes rättigheter och skyldigheter beaktas. Förhandlingarna borde föras med sikte på att överenskommelserna mellan EEC och berörda länder kunde träda i kraft så snart som möjligt och i det närmaste samtidigt. Slutligen borde anslutning enligt artikel 237 i Romfördraget av största möjliga antal stater eftersträvas, medan artikel 238 vore tillämplig på de länder som av politiska eller ekonomiska skäl ej kunde åtaga sig fullt medlemskap.

Rekommendationen har genom beslut av ministrarnas ställföreträdare översänts till OECD, EFTA och till de europeiska gemenskaperna. Vidare har rekommendationen och församlingens debatt bragts till medlemsregeringarnas kännedom och församlingen underrättats om den vikt ställföreträdarna tillmätte rekommendationen och debatten.

I resolution 220, som antogs enhälligt vid januarsessionen, uppmärksammar församlingen den senaste tidens utveckling inom EEC beträffande bl. a. den gemensamma jordbrukspolitiken och välkomnar förhandlingsinitiativet från Sverige, Schweiz och Österrike samt uttrycker förhoppningen att av EEC hållas informerad om de pågående och begärda förhandlingarnas utveckling. Vidare förklarar sig församlingen anse att Europarådet, som är ensamt om att innefatta alla berörda stater, bör noggrant följa utvecklingen av förhandlingarna rörande gemensamma marknadens utvidgning till andra europeiska länder.

Rekommendation 279 om tekniskt bistånd till Afrika och rekommendation 288 om samarbete med utvecklingsländer

Rekommendation 279 antogs enhälligt vid aprilsessionen. I densamma anmodas medlemsländerna att beträffande tekniskt bistånd samarbeta med vissa angivna organisationer i utvecklingsländerna genom Europarådet och OECD. Vidare instrueras dels vederbörande expertorgan i Europarådet att skyndsamt ägna uppmärksamhet åt frågan om tekniskt samarbete med dessa organisationer beträffande undervisning och ungdomsvård, dels rådets generalsekreterare att upprätta ett informationscentrum för dylika frågor med huvudsaklig uppgift att insamla och vidarebefordra uppgifter om föreliggande behov av och möjligheter till tekniskt bistånd på nyssnämnda områden.

Ministrarnas ställföreträdare har vid flera möten diskuterat rekommendationen, men något slutligt ställningstagande till de olika punkterna däri föreligger ej ännu.

I rekommendation 288, som antogs enhälligt vid septembersessionen, uppmanas medlemsregeringarna att förklara sig införstådda med huvuddragen i president Kennedy's biståndsplan för underutvecklade länder, den s. k. »Decade of Development». Vidare förordas största möjliga ökning av den multilaterala hjälpen till dessa länder. Berörda länder skulle uppmanas att verka för en sammanslagning av de för engelsktalande och fransktalande afrikanska stater gällande preferenssystemen samt att inom gemenskapen föra en så liberal politik att hinder ej lades för en normal industriell expansion i utvecklingsländer, som ej vore associerade med EEC.

Vidare borde ministerkommittén i OECD:s råd föreslå förhandlingar om lämpliga åtgärder för att stabilisera råvarupriserna.

Ministrarnas ställföreträdare har beslutat överlämna rekommendationen till OECD.

Rekommendation 280 om jordbrukspolitiken i Europa

I rekommendationen, som antogs enhälligt vid aprilsessionen, förordas ett flertal åtgärder, bland annat regelbundna konfrontationer inom OECD och samarbete med FAO, i syfte att åstadkomma strukturella förbättringar inom jordbruket och att utnyttja eventuella överskott av jordbruksprodukter för leveranser till underutvecklade länder. Församlingen borde vidare underrättas om åtgärder som medlemsregeringarna vidtagit inom ramen för FAO:s kampanj »Frihet från Hunger».

Ministrarnas ställföreträdare har överlämnat rekommendationen till OECD för beaktande.

Rekommendation 286 om upprättande av ett internationellt institut för mänskliga rättigheter

I rekommendationen, som antogs enhälligt vid aprilsessionen, föreslås att frågan om upprättande av ett internationellt institut för mänskliga rättigheter hänskjutes till en expertkommitté. Institutet skulle enligt föreliggande förslag få till uppgift att systematiskt studera konventionens om de mänskliga rättigheterna verkan såväl i medlemsstaterna som i andra länder. Vidare förutsågs att medborgare i nytillkommande stater skulle kunna vid institutet studera frågor rörande de mänskliga rättigheterna. Institutet skulle ha sitt säte i Strasbourg och utrustas med bibliotek och dokumentationscentral.

Rekommendationen godkändes av ministrarnas ställföreträdare vid nittiononde mötet den 24—31 maj. Därvid antogs en resolution (61) 16, varigenom ovannämnda expertkommitté fick i uppdrag att överväga huruvida det kunde anses önskvärt att upprätta ett institut efter de i förslaget angivna riktlinjerna. Den norske representanten röstade emot resolutionen med förklaringen, att hans regering ej kunde stödja tanken på ett dylikt institut.

Rekommendation 291 om upprättande av kulturella förbindelser med det polska folket

I rekommendationen, vilken antogs enhälligt vid septembersessionen, anmodas Europarådet bevilja medel som skulle möjliggöra för intellektuella från Polen och sedermera kanske även från andra stater i Östeuropa att arbeta och studera i medlemsstaterna.

Ministrarnas ställföreträdare beslöt vid etthundraandra mötet att fästa medlemsregeringarnas uppmärksamhet vid rekommendationen och hemställa om uppgifter från dessa rörande omfattningen av eventuell stipendiegivning till medborgare i öststaterna.

Rekommendation 293 angående asylrätten

Rekommendationen antogs enhälligt vid septembersessionen. I densamma föreslås att en artikel om asylrätten, vartill förslag utarbetats av församlingens juridiska utskott, intages i det andra tilläggsprotokollet till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En sådan artikel skulle i juridisk form fastställa en principiell rätt för envar att söka och åtnjuta asyl undan förföljelse.

Ministrarnas ställföreträdare har hänskjutit rekommendationen till vederbörande expertkommitté för yttrande. De brittiska och franska representanterna i ställföreträdarekommittén hänvisade till att asylrätten ej vore en individen tillkommande rättighet utan fastmera en rätt för en stat att under vissa förutsättningar bereda en individ asyl. De ansåg att ifrågavarande protokoll ej borde innehålla regler om asylrätten.

Rekommendation 300 om utvecklingen av det kulturella samarbetet i Europa och rekommendation 301 om den kulturella verksamheten mellan de »Sex»

I rekommendation 300, som antogs enhälligt vid septembersessionen, yrkar församlingen att en styrelse för kulturellt samarbete upprättas. Styrelsen skulle vara huvudorgan för kulturellt samarbete i Europa och bibehålla denna funktion även i fall av den gemensamma marknadens utvidgning. Det föreslås vidare att projekt inom ramen för kulturstyrelsens program skall kunna finansieras genom särskilda, privata eller offentliga donationer.

Församlingen antog jämväl enhälligt en resolution, nr 214, om utvecklingen av det kulturella samarbetet i Europa. Enär resolutionen dels är mycket omfattande, dels väsentligen utgöres av en återgivning av de förslag rörande Europarådets kulturella verksamhet, som framlagts av en för ändamålet särskilt tillsatt ad hoc kommitté, har texten till densamma ej ansetts böra här redovisas. I resolutionen kommenterar församlingen på flera punkter nämnda förslag. Sålunda understrykes önskvärdheten av att även andra länder i Europa, såsom Schweiz, får delta i Europarådets kulturverksamhet och att tillräcklig uppmärksamhet ägnas åt upplysningsverksamheten kring kulturstyrelsens arbete.

Minsterkommittén godkände vid sin tjugonionde session i huvudsak ad hoc kommitténs förslag, vilket innebär att en styrelse för kulturellt samarbete upprättats med verkan från och med den 1 januari 1962. Styrelsen höll sitt första sammanträde under tiden 10—13 januari. Därjämte har tre permanenta kommittéer tillsatts, nämligen kommittén för högre undervisning och forskning, kommittén för allmän och teknisk undervisning samt kommittén för utbildning och fostran utanför skolan.

Rekommendation 300 och resolution 214 behandlades av ministrarnas

ställföreträdare vid det etthundraandra mötet. De uttalade sig i princip för rekommendationen. Några företrädare för medlemsstater i gemensamma marknaden reserverade sig dock mot kravet att göra kulturstyrelsen till det enda europeiska organet för dylikt samarbete. Det vore visserligen riktigt, förklarade de, att kulturstyrelsen skulle få en samordnande roll, men den kunde ej göra anspråk på en monopolställning beträffande kulturellt samarbete i Europa, enär även andra europeiska institutioner bedreve kulturell verksamhet. Ställföreträdarna beslöt att vid ett senare tillfälle ytterligare överväga spörsmålet om donationer för särskilda ändamål. Resolution 214 överlämnades till kulturstyrelsen för kännedom.

I rekommendation 301, som antogs enhälligt vid septembersessionen, anmodas medlemsregeringarna i de europeiska gemenskaperna att anförtro Europarådets kulturstyrelse genomförandet av de planer för gemenskapernas kulturverksamhet, vilka utformades vid en konferens med EEC-staternas stats- respektive regeringschefer i Bonn den 17 juli 1961. Till dessa planer hör upprättandet av ett europeiskt universitet i Florens.

Rekommendationen har genom de ställföreträdare, som representerar EEC-staterna, bragts till berörda regeringars kännedom.

Resolution 204 angående den tyska frågan i dess helhet

Resolutionen antogs vid septembersessionen med 67 röster och 7 nedlagda. Av de svenska ledamöterna röstade Gustafson (fp) och Heckscher (h) för, medan I. Andersson (s), Elmgren (s), Hagnell (s) och Mattson (s) (ersatte Hedlund (cp)) nedlade rösten.

I resolutionen fördömer församlingen dels vissa Sovjetunionens uttalanden och åtgärder i Berlin- och Tysklandsfrågorna, dels ock dess skrämselpolitik, som fått ett uttryck i återupptagandet av kärnvapenproven, samt uppmanar västmakterna att slå vakt om sina rättigheter i Västberlin, att förhandla med den sovjetiska regeringen om det tyska problemet i syfte att uppnå en lösning, som står i överensstämmelse med principen om självbestämmanderätt och som beaktar alla berörda parter säkerhet och andra legitima intressen, ävensom att söka träffa en uppgörelse, varigenom de av Sovjetunionen dominerade folken i Central- och Östeuropa finge självbestämmanderätt.

Såväl herr Gustafson som herr Heckscher uttalade tveksamhet över att uttryck som »fördömer» och »uppmanar enträget» kommit till användning i resolutionstexten. Med hänsyn till dess syfte och karaktär av personlig meningsyttring önskade de emellertid rösta för resolutionen. I en röstförklaring anförde herr Elmgren, att församlingen gick utanför sin roll i politiska frågor när den till västmakterna riktade rekommendationer om hur förhandlingar rörande komplicerade världspolitiska frågor borde föras. Han ansåg sig därför av principiella skäl föranlåten att nedlägga rösten, ehuru han stödde de principer, för vilka resolutionen gäve uttryck.

Departementschefen

Församlingen har jämväl under sin trettionde session ägnat ett betydande intresse åt integrationsfrågorna. I rekommendation 278 har den sålunda på nytt understrukt vikten av att snarast möjligt eliminera den nuvarande handelspolitiska delningen av Västeuropa, i första hand genom ett associationsavtal mellan EEC och EFTA enligt artikel 238 i Romfördraget och artikel 41 i Stockholmsöverenskommelsen. Å andra sidan har församlingen i rekommendation 303 betonat, att förhandlingarna om anslutning, respektive associering ej må leda till att EEC:s karaktär av gemenskap eller de grundläggande elementen i Romfördraget rubbas. Därmed torde bland annat avses att hinder ej bör läggas i vägen för gemenskapens utveckling mot en politisk enhet. Jag får erinra om att svenska regeringen vid olika tillfällen förklarat sig ej ämna på något sätt vilja försvåra en sådan utveckling mellan de till EEC anslutna staterna, men att den för sin del förväntade att vederbörlig hänsyn toges från EEC:s sida till Sveriges alliansfria hållning.

De i församlingen förda debatterna rörande integrationsfrågan har erbjudit ett betydande intresse. Det finns i detta sammanhang anledning understryka, att Europarådet överhuvud har ett stort värde som forum för debatt kring frågor rörande europeiskt samarbete och likaledes som kontaktpunkt för parlamentariker från de i de båda handelssammanslutningarna deltagande länderna.

I rekommendation 277 föreslås politiska konsultationer inom Europarådets ram. Församlingen återkommer därmed till ett önskemål, som den tidigare vid flera tillfällen framfört, nämligen att rådets medlemsstater söker samordna sin politik i viktigare utrikespolitiska frågor. Beträffande denna fråga vill jag erinra om vad jag anfört i motsvarande propositioner under tidigare år och särskilt framhålla, att tyngdpunkten i Europarådets verksamhet enligt stadgan bör ligga på en utveckling av samarbetet mellan medlemsstaterna inbördes beträffande konkreta frågor av ekonomisk, kulturell, social och juridisk art. Ministrarnas ställföreträdare har ej funnit anledning vidtaga någon åtgärd med anledning av ifrågakvarande rekommendation.

Rekommendation 279 om tekniskt bistånd till Afrika har utformats något annorlunda än förut antagna rekommendationer i ämnet. Sålunda lägges nu huvudvikten vid tekniskt bistånd i fråga om undervisning och ungdomsfrågor, där Europarådet förutsättes ha speciell kompetens. Rekommendationens kärnpunkt är förslaget att upprätta ett informationscentrum, genom vilket uppgifter från mottagarländerna om föreliggande hjälpbehov och från givarländerna rörande erbjudanden om bistånd skulle sammanställas och distribueras. Förevarande spörsmål har utretts inom OECD som funnit, att biståndsansökningar från de aktuella afrikanska organisationerna bör riktas direkt till respektive givarländer. Såsom jag anfört i tidigare motsvarande propositioner bör beaktas, att risk för dubbelarbete uppkommer, om ett flertal organisationer befattar sig med frågan om en samordning av de olika ländernas biståndsverksamhet. Denna fråga bör i främsta

rummet behandlas inom ramen för Förenta Nationerna, där även mottagarländerna är representerade och har möjlighet att inverka på besluten.

Frågor rörande hjälpen till utvecklingsländerna behandlas jämväl i rekommendation 288, som dels deklarerar anslutning till vissa av Förenta staternas president uppställda principer för sådan biståndsverksamhet, dels ock förordar en ökning av den multilaterala hjälpen, en sammanslagning av rådande preferenssystem inom vissa afrikanska områden och en liberal importpolitik gentemot utvecklingsländerna. Vidare borde förhandlingar inledas om stabilisering av råvarupriserna. Vad Sverige beträffar utgör den multilaterala delen av dess utvecklingshjälp en väsentligt högre procentuell andel av den totala hjälpen än den i rekommendationen angivna. Ehuru förslaget om en sammanslagning av två begränsade preferenssystem riktar sig endast till vissa medlemsländer, bör framhållas att detta förslag väcker betänkligheter såtillvida att dess genomförande skulle få till följd en diskriminering gentemot underutvecklade länder utanför preferenssystemen. En sådan diskriminering bör givetvis undvikas. Däremot ligger önskemålet om en liberal handelspolitik gentemot utvecklingsländerna i allmänhet helt i linje med den svenska inställningen. Frågan diskuteras under aktiv svensk medverkan i en kommitté inom GATT. Problemen rörande råvarupriserna är föremål för uppmärksamhet inom internationella organisationer såsom GATT och Förenta Nationerna.

Församlingen har i rekommendation 280 tagit upp olika spörsmål på jordbrukspolitikens område och understrukit vikten av att OECD liksom tidigare OEEC ägnar uppmärksamhet åt jordbruksfrågorna i nära samverkan med FAO. Särskilt intresse erbjuder tanken på att eventuella jordbruksöverskott i Europa skulle kunna ställas till underutvecklade länders förfogande.

Med anledning av rekommendation 291 om kulturella förbindelser med det polska folket må nämnas att ett visst stipendieutbyte äger rum mellan Sverige och Polen. Sålunda ställer Svenska Institutet årligen ett stipendium till förfogande för en polsk medborgare, medan Polen ger Sverige motsvarande förmån. Tillika förekommer kortare besök av polska studiedelegationer. Möjlighet finnes också att utnyttja smärre belopp för stipendier till medborgare i andra stater i Östeuropa. Med Sovjetunionen föreligger sedan 1960 en mera formell reglering, som förutser fyra stipendier per år i vardera riktningen samt utbyte av yngre forskare och gästföreläsare. Vid rekommendationens behandling i ställföreträdarekommittén uttalades åsikten att kulturellt samarbete med öststaterna borde ske genom organ, i vilka även dessa vore representerade. För egen del vill jag framhålla vikten av att åtgärder av det slag som angivits i rekommendationen genomföres i samförstånd med berörda lands regering.

Frågor med anknytning till Europarådets konvention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har behandlats i rekommendationerna 286 och 293. Det i förstnämnda rekommendation omhandlade institutet skulle bland annat tillhandahålla infor-

mativa uppgifter i vad avser konventionen angående de mänskliga rättigheterna och dess tillämpning i medlemsländerna. Vid bedömningen av frågan huruvida det kan anses önskvärt att det föreslagna institutet upprättas, synes böra beaktas den betydelse det kan tänkas få för förbindelserna med de nya afrikanska staterna, av vilka flera visat intresse för nämnda konvention och några, däribland Nigeria, överfört dess bestämmelser till sin konstitution.

Vad angår rekommendation 293 om en särskild artikel rörande asylrätten att intagas i det andra tilläggsprotokollet till konventionen angående de mänskliga rättigheterna må erinras om att ett erkännande av asylrätten redan finnes i artikel 14 i Förenta Nationernas deklaration om de mänskliga rättigheterna.

En betydelsefull händelse inom Europarådets verksamhetsområde är ministerkommitténs beslut att i överensstämmelse med församlingens önskemål i rekommendation 300 från och med innevarande års ingång upprätta en styrelse för kulturellt samarbete och att vidtaga de förstärkningar av generalsekretariatets organisation som föranledes därav. Genom dessa beslut synes Europarådet ha fått väsentligt ökade möjligheter till insatser inom undervisning, forskning och kultur. En förutsättning för att goda resultat skall uppnås är att rådet och medlemsstaterna går till verket i realistisk anda och med föresatsen att effektivt utnyttja de nya samarbetsmöjligheter som nu tillkommit.

Berlin- och Tysklandsfrågorna har stått på församlingens dagordning jämväl under den trettonde sessionen. I resolution 204 har den sålunda givit uttryck åt sina åsikter i detta storpolitiska spörsmål. Resolutionen utmynnar i en kritik av den sovjetiska politiken i vissa hänseenden samt i en enträgen maning till västmakterna att hålla fast vid sina avtalsenliga rättigheter i Berlin och inleda förhandlingar med den sovjetiska regeringen om det tyska problemet. I denna fråga hänvisar jag till de synpunkter som jag i proposition 1960: 113 anfört beträffande församlingens rekommendation 215 och dess resolution 165 rörande delvis samma spörsmål. Det kan vidare ifrågasättas om församlingen, när den riktat uppmaningar direkt till västmakterna, handlat i överensstämmelse med stadgan, vars artikel 13 ger ministerkommittén utslutande rätt att utåt företräda Europarådet.

I utlåtande 1961: 4 över proposition 1961: 124 gjorde utrikesutskottet vissa uttalanden rörande frågan om en eventuell svensk förklaring enligt artikel 46 i konventionen angående de mänskliga rättigheterna (erkännande av domstolens jurisdiktion). Utskottet, som icke ansåg sig böra påyrka ett omedelbart avgörande i ämnet, förväntade, att regeringen till en kommande riksdag redovisade sin inställning till detta spörsmål efter att saken änyo behandlats i Nordiska rådet. Under hänvisning härtill inskränker jag mig till upplysningen, att Norge alltjämt icke avgivit sådan förklaring varom nu är fråga, och att Nordiska rådet vid sin nyligen avslutade session i Helsingfors beslutat uppskjuta frågan till en kommande session.

Med anledning av den i proposition 1960: 113 omnämnda rekommenda-

tion 232 om utsträckande av Europeiska domstolens för de mänskliga rättigheterna behörighet att tolka konventionen om dessa rättigheter erinrar jag om att i rekommendationen framställdes förslag att till en expertkommitté hänskjuta frågan om domstolens behörighet att tolka konventionen även i de fall då tvist ej anhängiggjorts vid densamma. Utrikesutskottet uttalade i utlåtande 1960: 5 följande: »Den hållning svenska regeringen finner sig böra intaga, därest en dylik expertkommitté blir tillsatt och har utfört sitt arbete, förväntar utskottet bli i sinom tid redovisad för riksdagen i den årligen återkommande propositionen om Europarådet.» Ifrågavarande expertkommitté har ännu ej avslutat utredningen i frågan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anført får jag hemställa att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda av Europarådets rådgivande församling år 1961 och 1962 vid dess trettonde ordinarie möte fattade beslut.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olov Ternström

**Vid rådgivande församlingens trettonde ordinarie möte antagna
rekommendationer**

(I propositionens text särskilt behandlade rekommendationer återges i fullständig översättning, övriga endast i kort sammanfattning)

Sessionen 24—28 april 1961

Rekommendation 274 om konventioner och överenskommelser rörande trafiksäkerhet

Medlemsstaterna skulle uppmanas dels att snarast möjligt underteckna eller ratificera ett antal inom ramen för Förenta Nationernas ekonomiska kommission för Europa avslutade konventioner och överenskommelser ävensom tillämpa vissa av kommissionen antagna resolutioner, dels att genomföra tre av europeiska transportministerkonferensen den 5 oktober 1960 antagna rekommendationer angående trafiksäkerhet.

Rekommendation 275 om en europeisk vägtrafikstadga

Europeiska transportministerkonferensen skulle uppmanas föranleda alla medlemsstater att delta i pågående expertarbete rörande samordning av nationella trafikregler i syfte att snarast möjligt utarbeta en europeisk vägtrafikstadga.

Rekommendation 276 om obligatorisk trafiksäkerhetsundervisning i skolorna

Kulturexpertkommittén skulle instrueras att sammankalla undervisnings- och trafiksäkerhetsexperter för att utbyta erfarenheter om metoder för trafiksäkerhetsundervisning bland barn och för att studera möjligheten att göra sådan undervisning obligatorisk i skolorna.

Rekommendation 277

om europeiskt politiskt samarbete

1. Församlingen,
2. som hänvisar till att syftet med den konferens mellan de sex statsrespektive regeringscheferna som avhölls i Paris den 10 februari 1961 var att finna lämpliga metoder att organisera ett närmare politiskt samarbete mellan dem,
3. bemärker att det föreslagna systemet med regelbundna utrikespolitiska konsultationer mellan de sex regeringarna är avsett som ett ytterligare steg utöver den ekonomiska unionen mot dessa staters politiska enande;
4. erinrar om att den länge hävdad att så många stater tillhörande Europarådet som möjligt borde samordna sina synpunkter på betydelsefulla utrikespolitiska frågor och göra sitt yttersta för att uppnå en gemensam ståndpunkt;

5. hyser uppfattningen att de sex' initiativ bör kompletteras med konsultationer inom Europarådet,

6. rekommenderar ministerkommittén att vidtaga åtgärder för att inleda sådana konsultationer som den redan tidigare övervägt, särskilt i resolutionerna (57) 26 och (59) 30;

7. och uttrycker tillika förhoppningen att den konferens mellan statsrespektive regeringscheferna, som är avsedd att äga rum i Bonn i maj månad, skall leda till ett beslut att sammanslå de tre europeiska gemenskapernas exekutiva organ.

Rekommendation 278

om förbindelserna mellan den europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC), den europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) och de övriga medlemsländerna i Europarådet

1. Församlingen,

2. som bemärker att stats- respektive regeringscheferna i EEC:s medlemsländer i sin kommuniké den 11 februari 1961 anförde, att de skulle göra sitt yttersta för att söka en lösning på det problem som består i två ekonomiska gruppbildningar i Europa samt att EFTA-staterna i sin kommuniké den 16 februari 1961 välkomnat detta uttalande och förklarat, att de var beredda att inleda förhandlingar med EEC:s medlemmar när helst dessa önskade;

3. som bemärker den uppmuntrande utvecklingen beträffande brittiskt tänkesätt i fråga om europeiskt samarbete, sådan denna utveckling återspeglats särskilt i Mr. Heath's förslag i Västeuropeiska unionens råd;

4. som anser att Europarådets uppgift för närvarande är att främja Europas enhet genom att tillvarataga varje tillfälle till att föra dess medlemmar närmare samman,

5. rekommenderar ministerkommittén att uppmana regeringarna i EEC:s och EFTA:s medlemsländer att förklara sig beredda dels att inleda förhandlingar så snart som möjligt rörande en associationsöverenskommelse mellan EEC och EFTA ävensom, därest detta befinner lämpligt, med Europarådets övriga medlemsstater, i överensstämmelse med föreskrifterna i artikel 238 i Romfördraget och artikel 41 i Stockholmsöverenskommelsen, dels ock att överväga varje annan lösning som respekterar de grundläggande principerna och de åtaganden som medlemmarna av EEC och EFTA gjort inom sina respektive grupper liksom gentemot tredje länder.

Rekommendation 279

om tekniskt bistånd till Afrika

Församlingen,

som hänvisar till sin rekommendation 222 om utökning av det tekniska biståndet till Afrika,

som lyckönskar stiftelsen för ömsesidigt bistånd i Afrika söder om Sahara (FAMA), ett organ tillhörande kommissionen för tekniskt samarbete i Afrika söder om Sahara (CCTA), till att ha hållit en konferens om bilateralt tekniskt bistånd i Lagos i februari 1961 under sitt tredje årsmöte och som uttrycker sin tillfredsställelse över det faktum, att ovannämnda rekommendation beaktades av konferensen och att Europarådets och OEEC:s generalsekreterare inbjödits till och deltog i densamma;

som med intresse tager kännedom om de rekommendationer rörande metoder för utveckling av bilateralt tekniskt bistånd som antogs av FAMA vid dess tredje årsmöte, i vilka stiftelsen uttalar sin beredvillighet att överväga förslag från varje organisation eller land med intresse för Afrikas utveckling och i vilka stiftelsen vidare förklarar, att den välkomnar upplysningar om befintliga resurser för tekniskt bistånd i givarländer och organisationer, särskilt OEEC och Europarådet, utan förfång för direkta kontakter mellan givande och mottagande regeringar;

som beaktar dels att praktiska förslag framlagts av stiftelsens sekreterare för att få till stånd ett närmare samarbete mellan Europarådet och FAMA, dels att liknande förslag riktats till OEEC;

som erkänner att konventionen rörande organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) förlämnar denna organisation viktiga uppgifter i fråga om ekonomiskt bistånd till utvecklingsländer;

som är övertygad om att Europarådet kan och bör lämna ett nyttigt bidrag till utvidgningen av det tekniska biståndet från sina medlemsländer till länder i Afrika i samarbete med FAMA och OECD på de områden där rådet har särskilda kvalifikationer, i synnerhet beträffande undervisning och ungdomsfrågor;

som välkomnar ministerkommitténs resolution (61) 4, i vilken kommittén med beaktande av församlingens rekommendation 265 anmodar medlemsregeringarna att dels ägna större uppmärksamhet åt frågan om förbindelserna med och biståndet till länder som nyligen blivit oberoende — under hänsynstagande till dessas nationella strävanden och önskan att hålla sig utanför konflikterna mellan öst och väst — dels ock lämna upplysningar om nationella biståndsprogram till Europarådets generalsekreterare för vidare befordran till församlingen,

rekommenderar ministerkommittén:

1. att anmoda medlemsregeringarna att erbjuda samarbete med CCTA/FAMA och andra regionala organisationer i utvecklingsländer i fråga om tekniskt bistånd både genom Europarådet och OECD;

2. att instruera Europarådets vederbörande expertorgan att ge hög prioritet åt frågan om tekniskt samarbete med CCTA/FAMA beträffande högre undervisning samt att uppdraga åt dessa att genomföra liknande tekniskt samarbete på undervisningens mellanstadium eller att, i förekommande fall, bilda ett expertorgan;

3. att instruera Europarådets vederbörande expertorgan att utreda förutsättningarna för tekniskt samarbete med CCTA/FAMA i fråga om ungdomsproblem;

4. att instruera Europarådets generalsekreterare att upprätta ett informationscentrum för tekniskt bistånd beträffande undervisning och ungdomsfrågor med uppgift att:

a) till medlemsländerna och till lämpliga nationella institutioner lämna uppgifter från CCTA/FAMA beträffande behovet av tekniskt bistånd på dessa områden i nyssnämnda organisationers afrikanska medlemsländer;

b) centralt insamla uppgifter om tekniskt bistånd, som kan lämnas av medlemsländerna, samt om kontrakt rörande tekniskt bistånd, vilka ingåtts mellan dessa och afrikanska medlemmar av CCTA/FAMA ävensom befordra sådana upplysningar till sistnämnda organisationer.

c) främja avslutandet av bilaterala eller multilaterala överenskommelser om tekniskt bistånd;

5. att informera församlingen om åtgärder som vidtagits med anledning av denna rekommendation, samt att regelbundet underställa församlingen rapporter rörande verksamhetens utveckling.

Rekommendation 280
om jordbrukspolitiken i Europa

Församlingen,

som hänvisar till att jordbruket alltjämt intar en betydelsefull plats i de flesta europeiska staternas ekonomi och politik;

som hänvisar till att flera svårigheter som föreligger beträffande europeiskt ekonomiskt samarbete och integration — inom EEC och EFTA liksom mellan dessa två regionala grupperingar — härrör från problem inom jordbrukssektorn;

som vidare hänvisar till att europeisk jordbrukspolitik har ett direkt inflytande på handelsförbindelserna mellan Europa och många utomeuropeiska länder (i synnerhet länder belägna inom mindre utvecklade områden);

som välkomnar den växande insikten om nödvändigheten att lösa de problem, inför vilka regeringarna ställs på jordbruksområdet, genom en samlad europeisk aktion;

som med oro bemärker att livsmedelsproduktionen i Västeuropa tenderar att öka snabbare än konsumtionen med resultat att dyra överskottslager, vilka svårligen kan avsättas, uppkommer, och som anser att utvecklingen i denna riktning kommer att visa sig mer utpräglad än som antagits i utredningar som nyligen företagits inom ECE-FAO och EEC;

som är medveten om faran att den stigande **disproportionen mellan konsumtion och produktion** kan utgöra ett allvarligt hinder mot största möjliga ökning av nationalinkomsten och mot en önskvärd förbättring av jordbrukarnas inkomster i förhållande till andra delar av näringslivet;

som tror att verkliga framsteg på detta område kan uppnås endast genom en samtidig ansträngning i följande riktningar: större kunskap om förändringarna i efterfrågans volym och struktur, större elasticitet i jordbruksproduktionen, kraftig höjning av produktiviteten, särskilt genom reduktion av den mänskliga arbetskraften inom jordbruket och slutligen genom förändringar i konsumtionens struktur;

som gör gällande att handeln med jordbruksprodukter bör utökas på grundval av en rationellare arbetsfördelning, och att en av förutsättningarna för en autonom ekonomisk utveckling i de underutvecklade länderna är att Europa fortsätter att importera jordbruksprodukter från dessa länder;

som är övertygad om att fria leveranser av europeiska överskottsprodukter, vilka ställs till förfogande regelbundet och i överensstämmelse med allmänt vedertagna principer, kan innebära ett värdefullt bidrag till förbättring av kosten och lindring av undernäringen i mindre utvecklade länder, rekommenderar ministerkommittén ävensom OEEC:s/OECD:s råd:

1. att tillse att de regelbundna konfrontationer som hittills utförts av den ministeriella jordbruks- och livsmedelskommittén fortsättes inom OECD, med utökning till strukturpolitiken och med större intensitet;

2. att anmoda medlemsregeringarna att årligen till OECD avge rapport beträffande framsteg i genomförandet av rekommendationer från OEEC/OECD, i förekommande fall med angivande av skälen till att **sådana rekommendationer** ej blivit till fullo verkställda;

3. att gemensamt företaga eller eljest befrämja ett allsidigt marknadsundersökningsprogram för jordbruksprodukter i syfte att klarare bestämma de faktorer som har inflytande på efterfrågan — härigenom skulle en riktigare grundval erhållas för planeringen av jordbruksproduktionen — och att med jämna mellanrum göra en översyn av relationen mellan produktion av och efterfrågan på jordbruksprodukter;

4. att förbereda och utarbeta en europeisk plan för strukturella förbättringar och att samtidigt intensifiera nationella strukturella förbättringar inom jordbrukssektorn i syfte att öka produktiviteten och att främja uppkomsten av lämpliga industrier i jordbruksdistrikten i ändamål att absorbera oekonomiskt sysselsatt lantbefolkning utan att därigenom sociala svårigheter vållas;

5. att studera möjligheten att anpassa det amerikanska systemet med »jordbanker» till europeiska förhållanden;

6. att studera möjligheten och lämpligheten av vertikal integration inom jordbruket;

7. att utreda möjligheterna att använda europeiska jordbruksöverskott, som inom kort kan uppkomma, i syfte att ekonomiskt utveckla ävensom förbättra kosten och lindra undernäring i mindre utvecklade länder, i nära samarbete med FAO och berörda länder;

8. att tillse att nära kontakt och effektivt samarbete upprätthålles med FAO särskilt i vad avser bistånd på jordbruksområdet till länder under utveckling;

9. att tillse att den ministeriella jordbruks- och livsmedelskommitténs praxis att underställa rådgivande församlingen en särskild årlig jordbruksrapport fortsättes av OECD och att vidtaga åtgärder för årliga möten mellan OECD, rådgivande församlingens jordbruksutskott och dess ekonomiska utskott i syfte att säkerställa ett nära samarbete mellan regeringar och parlament;

10. att informera församlingen om åtgärder som av regeringarna i medlemsländerna vidtagits inom ramen för FAO:s kampanj »Frihet från hunger».

Rekommendation 281 om harmonisering av veterinära bestämmelser rörande den internationella boskapshandeln
Ministerkommittén skulle dels söka erhålla upplysningar om pågående utredningsarbete i frågan inom EEC, dels sammankalla en expertkommitté med uppgift att utarbeta en överenskommelse rörande harmonisering av nationella regler på området.

Rekommendation 282 om frågor rörande vin, spritdrycker, öl, cider och andra jästa drycker
Ministerkommittén anmodades bevilja erforderliga medel för att möjliggöra tätare möten med vederbörande expertkommitté.

Rekommendation 283 om upprättande av ett agronomiskt centrum för högre studier i medelhavsområdet
Ifrågavarande centrum skulle ställas under beskydd av Europarådet och OECD gemensamt, varjämte mindre finansiella bidrag och administrativt bistånd från Europarådets sida under begynnelseskedet borde övervägas.

Rekommendation 284 om upprättande inom Europarådet av ett permanent system för samarbete i frågor rörande naturskyddet i Europa
Ministerkommittén anmodades sammankalla en ad hoc kommitté med uppgift att utreda lämpliga former för samarbete.

Rekommendation 285 om nationella minoriteters rättigheter
En expertkommitté skulle utreda frågan huruvida en

särskild artikel härom borde utarbetas och intagas i det andra tilläggsprotokollet till konventionen om de mänskliga rättigheterna.

Rekommendation 286

om upprättande av ett internationellt institut för mänskliga rättigheter

Församlingen,

som är medveten om att den europeiska konventionen angående skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har stor betydelse för upprättandet av rättvisa och fred i världen liksom för förverkligandet av en effektiv politisk demokrati;

som har övervägt de förslag rörande upprättandet av ett internationellt institut för mänskliga rättigheter, som framlagts i juridiska utskottets rapport (dok. 1268);

som hyser den uppfattningen att förverkligandet av detta förslag skulle bidra dels till att på andra kontinenter göra de principer och ideal, som nedlagts i den europeiska konventionen, kända, dels till att möjliggöra information om det sätt på vilket konventionen tillämpas i de olika medlemsstaterna,

rekommenderar ministerkommittén

dels att remittera förslaget om upprättandet av ett internationellt institut för mänskliga rättigheter till den expertkommitté som redan tillsatts för att utreda frågor som sammanhänger med den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter, dels att informera församlingen om resultatet.

Sessionen 21—28 september 1961

Rekommendation 287 om internationella djurtransporter

En konvention skulle utarbetas på grundval av ett av Världsförbundet för djurskydd framlagt förslag.

Rekommendation 288

om samarbete med utvecklingsländer

1. Församlingen,

I

2. som hänvisar till tidigare rekommendationer om problem rörande samarbete med utvecklingsländer, särskilt rekommendationerna 158, 159, 211, 222, 223 och 243;

3. som bemärker att en del av dessa rekommendationer håller på att genomföras i gruppen för utvecklingshjälp (DAG) men att den aktuella utvecklingen i USA:s politik lägger nya uppgifter på Europarådet;

4. som anser att Europa måste ge uttryck åt sin syn på president Kennedys plan »The Decade of Development», särskilt som Förenta Staterna förväntar sig en avsevärd ökning av Europas bidrag till samarbetet med utvecklingsländer;

5. som anser att europeiska och amerikanska synpunkter normalt bör diskuteras inom OECD, vars huvuduppgift bör vara att samordna de olika biståndsprojekten, att öka deras effektivitet och att tillse att medlemsstaternas bidrag står i proportion till deras välstånd,

6. rekommenderar ministerkommittén:

7. att samtycka till huvuddragen i president Kennedys plan, vilken står i samklang med den politik som Europarådet hittills fört, nämligen:

- respekt för staternas oberoende;
 - biståndet utformas på grundval av planer, som utarbetats av regeringar, som är representativa för folken och villiga att fullgöra sin andel genom att vidtaga erforderliga administrativa, sociala och fiskala åtgärder och reformer;
 - kontrollen över bidragen utövas av de organisationer som ställt dem till förfogande;
 - biståndet anpassas till de olika situationerna särskilt med beaktande av:
 - de mänskliga förutsättningarna (kulturell utveckling, livsmedel, sanitära förbättringar);
 - särskilda utbildningsprojekt för personer i ledareställning;
 - ekonomiska förutsättningar;
 - bidrag i gåvoform;
 - långfristiga lån till låg ränta, men återbetalbara i hårdvaluta;
 - möjlighet till privata investeringar under förutsättning att sådana projekt faller inom utvecklingsplanerna;
 - statliga garantier för privata investeringar;
8. att öka den multilaterala hjälpen i största möjliga utsträckning, på två år till åtminstone 15 % av den bilaterala hjälpens totalbelopp;

II

9. som hänvisar till att förhandlingar inom kort kommer att inledas i syfte att ansluta Förenade Konungariket Storbritannien till EEC,
10. rekommenderar ministerkommittén att uppmana berörda regeringar:
11. att arbeta för en sammanslagning av de preferenssystem som tillämpas på engelskspråkiga och franskspråkiga afrikanska stater, varigenom en enande faktor skulle tillskapas både i Afrika och i Europa;
12. att inom gemenskapen — eventuellt utvidgad — föra en politik som är tillräckligt liberal för att icke på något sätt hindra en normal industriell expansion i de utvecklingsländer som icke är associerade med EEC;

III

13. som bemärker att EEC även efter en utvidgning ej kommer att vara behörig att utforma ett särskilt exportsystem för länder som icke är medlemmar i gemenskapen eller associerade med denna;
14. som hänvisar till att det hittills ej varit möjligt att i Förenta Nationerna, ECOSOC eller GATT träffa en världsomfattande överenskommelse om stabilisering av råvarupriserna på den internationella marknaden;
15. som anser att ett effektivt stöd åt exporten från tredje länder, särskilt i Asien, Oceanien och Sydamerika, är väsentligt och att det dessutom kan bidra till en förbättring av de allmänna ekonomiska förhållandena,
16. rekommenderar ministerkommittén att i OECD:s råd föreslå inledande av förhandlingar rörande medel att avhjälpa det osäkra läget på råvarumarknaderna.

Rekommendation 289 om förnyelse av generalsekreterarens i Europarådet mandat

Ändringar skulle i samråd med rådgivande församlingen vidtagas i reglementet rörande val av generalsekreterare m. fl.

Rekommendation 290 om luftförening

En konferens skulle sammankallas under Europarådets beskydd för att bland annat studera möjligheten att upprätta ett europeiskt forskningscentrum och att avsluta en konvention.

Rekommendation 291**om upprättande av kulturella förbindelser med det polska folket**

1. Församlingen,
2. som anser att konstlade politiska och ekonomiska förhållanden ej må tillåtas försvaga Europas kulturella enhet;
3. som beaktar behovet av att upprätta nära kulturella förbindelser mellan folken i Öst- och Västeuropa,
4. rekommenderar ministerkommittén att anmoda kulturfondens styrelse att bevilja stipendier som kan möjliggöra för vetenskapsmän, konstnärer, författare, studenter och andra intellektuella från Polen — när förhållandena så tillåter även från andra östeuropeiska länder — att arbeta och studera i medlemsstaterna.

Rekommendation 292 om adoptionslagstiftning

En expertkommitté skulle utarbeta ett konventionsförslag innehållande vissa huvudprinciper för adaption att tjäna som förebild för konventionsstaternas interna lagstiftning.

Rekommendation 293**angående asylrätten**

Församlingen,

som erinrar om rekommendation 234 vari föreslås att ett andra protokoll till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna upprättas; som hänvisar till den i medlemsstaterna redan gällande traditionen att bevilja asyl åt politiska flyktingar, och som anser att det nu vore lämpligt att i juridisk form sanktionera denna praxis, särskilt som politiska flyktingars rätt att åtnjuta mänskliga rättigheter och grundläggande friheter kan bero av att de beviljas asyl;

som anser det önskvärt att medlemsstaterna tillerkänner sådana personer en rätt att söka, mottaga och åtnjuta asyl i den utsträckning som är förenlig med staternas egna legitima intressen;

som tagit kännedom om juridiska utskottets rapport (dok. 1329), rekommenderar ministerkommittén:

1. att instruera den expertkommitté, som fått i uppdrag att studera frågor rörande den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, att i det andra protokollet till denna konvention infoga en artikel om asylrätten på grundval av bifogade utkast;

2. att för yttrande underställa församlingen det av sagda expertkommitté utarbetade protokollförslaget, innan regeringarna i medlemsstaterna undertecknar protokollet.

Utkast till artikel rörande asylrätten att infogas i det andra protokollet till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

1. Envar har rätt att på de Höga fördragsslutande parternas områden söka och åtnjuta asyl undan förföljelse.

2. Denna rätt må ej åberopas, för den händelse förföljelsen verkligen är en följd av ett icke politiskt brott.

3. Ingen, som söker eller åtnjuter asyl i enlighet med mom. 1 och 2 i denna artikel må, utom då rikets säkerhet eller skyddet av befolkningen ound-

gängligen så kräver, göras till föremål för åtgärder såsom avvissning, förpassning eller utvisning, varigenom han skulle tvingas att återvända till eller stanna på ett område, om det finnes grundad anledning frukta att han där utsättes för förföljelse innebärande fara för hans liv, fysiska integritet eller frihet.

4. Därest en Hög fördragsslutande part avvisar, förpassar eller utvisar en person, som söker eller åtnjuter asyl enligt mom. 1 och 2 i denna artikel, skall den medgiva en sådan person skälig tidsrymd och erforderliga lättnader för att erhålla tillstånd till inresa i annat land.

- Rekommendation 294** om ratificering av Europarådskonventioner
Församlingen skulle få del av upplysningar som medlemsstaterna lämnade enligt ministerkommitténs resolution (61) 6.
- Rekommendation 295** om skydd och utveckling av lokal självstyrelse
En artikel härom skulle utarbetas och intagas i det andra tilläggsprotokollet till konventionen om de mänskliga rättigheterna.
- Rekommendation 296** om »United Towns Association»
Medlemsstaterna skulle uppmanas att icke stödja organisationen.
- Rekommendation 297** om firandet av en Europadag
En rundabordskonferens skulle anordnas för dryftande av frågan.
- Rekommendation 298** om bistånd till flyktingar i Förbundsrepubliken Tyskland och Italien
Europarådet skulle bidra med 200 000 nya franska francs för genomförandet av projekt till förmån för handikappade flyktingar.
- Rekommendation 299** om femte rapporten från Europarådets speciella representant för flykting- och överbefolkningsfrågor
Åtgärder skulle vidtagas för förverkligande av ett av flyktingrepresentanten framlagt program för yrkesutbildning.

Rekommendation 300

om utvecklingen av det kulturella samarbetet i Europa

Församlingen,
som hänvisar till resolution 186;
som hänvisar till ministerkommitténs resolution (60) 32, som fastlår ett brådskande behov av att utveckla europeiskt kulturellt och vetenskapligt samarbete inom Europarådet;
som beaktar de resolutioner, vilka antagits vid den andra undervisningsministerkonferensen, som utgör ett värdefullt bidrag till ett program för ökade insatser från Europarådets sida i fråga om allmän, vetenskaplig och kulturell fostran;
som beaktar de förslag, vilka framlagts av den ad hoc kommitté som tillsatts i enlighet med resolution (60) 32 för upprättande inom Europarådets ram av:

- (a) en styrelse för europeiskt kulturellt samarbete;
- (b) tre ständiga kommittéer för:
 - (i) högre undervisning och forskning;
 - (ii) allmän och teknisk undervisning;

(iii) utbildning och fostran utanför skolan (ungdomsfrågor, fysisk fostran, vuxenundervisning);

(c) ett stort undervisnings- och kulturdepartement i sekretariatet under ledning av en direktör eller en biträdande generalsekreterare;

som anser att dessa förslag är ägnade att främja utvecklingen av det europeiska samarbetet i kulturella och vetenskapliga frågor i enlighet med ministerkommitténs och rådgivande församlingens önskemål och enligt den andra undervisningsministerkonferensens förslag,

rekommenderar ministerkommittén:

att med verkan från den 1 januari 1962 upprätta den av ad hoc kommittén föreslagna styrelsen för europeiskt kulturellt samarbete:

att ge denna styrelse (CCC) de befogenheter som erfordras för att genomföra dess uppgifter såsom huvudorganet för kulturellt samarbete i Europa i förhållande till alla europeiska institutioner;

att tillse att CCC även i fortsättningen tjänar som det enda organet för europeiskt kulturellt samarbete, oavsett hur det europeiska politiska och ekonomiska samarbetet må gestalta sig efter gemensamma marknadens eventuella utvidgning;

att inom ramen för CCC:s program beakta möjligheten till begränsat samarbete inom en mindre krets av medlemsstater för genomförandet av särskilda projekt;

att medgiva finansiering av projekt inom CCC:s program genom »gåvor för särskilda ändamål» från privata eller offentliga källor;

att inrätta befattningar till det antal som erfordras för att det av ad hoc kommittén föreslagna stora undervisnings- och kulturdepartementet skall kunna fungera;

att anmoda generalsekreteraren att utnämna en framstående person som chef för departementet;

att överlämna resolution 214 om europeiskt kulturellt samarbete till CCC.

Rekommendation 301

om den kulturella verksamheten mellan de »Sex»

Församlingen,

som hänvisar till sin rekommendation 242 den 28 april 1960 om de ekonomiska gemenskapernas (EEC och EAEC) åtgärder på det kulturella området;

som hänvisar till ministerkommitténs yttrande över denna rekommendation den 3 juli 1961, i vilket uttryckes förhoppningen »att Europarådets alla medlemsstater tillsammans med andra stater, som biträtt den europeiska kulturkonventionen, skall äga företrädesrätt att ansluta sig till konventionerna om det europeiska universitet, som föreslagits skola förläggas till Florens, och till konventionerna rörande vetenskapligt och akademiskt samarbete»;

som konstaterar att den konferens med EEC-staternas stats- respektive regeringschefer, som ägde rum i Bonn den 17 juli 1961, förutsåg dels bildandet av ett råd sammansatt av undervisningsministrarna eller de ministrar, som ansvarar för de kulturella förbindelserna, och biträtt av en expertkommitté, dels förhandlingar rörande en eller flera överenskommelser om följande frågor:

— samarbete och utbyte mellan universiteten i gemenskapernas medlemsstater;

— förlänande av »europaisk status» åt nationella forskningsinstitut och universitet;

— upprättande, av Italien, av det europeiska universitetet i Florens till vilket de sex regeringarna skall bidra både ekonomiskt och intellektuellt;

— upprättande av andra europeiska institut för universitetsutbildning eller vetenskaplig forskning;

som bemärker att den nya organisation för det europeiska kulturella samarbetet, som föreslagits av den av Europarådets ministerkommitté tillsatta ad hoc kommittén och som avses träda i funktion den 1 januari 1962, är avpassad för att säkerställa att de planer för kulturellt samarbete, som för närvarande studeras av EEC:s medlemsregeringar, kommer till utförande inom ramen för ett större Europa,

rekommenderar att ministerkommittén anmodar medlemsregeringarna i de europeiska gemenskaperna att anförtro Europarådets styrelse för kulturellt samarbete genomförandet av ovannämnda planer.

Rekommendation 302 om den internationella kampanjen för bevarande av de historiska minnesmärkena i Nubien
Medlemsregeringarna skulle på alla sätt omgående giva fortsatt stöd åt den av UNESCO organiserade kampanjen.

Rekommendation 303

om de europeiska ekonomiska förbindelserna

1. Församlingen,

2. som konstaterar, att tanken att bilda en multilateral europeisk ekonomisk sammanslutning i syfte att åvägabringa en fastare europeisk enhet, såsom den beskrivits i dess rekommendationer 229 och 266, icke förverkligats;

3. som med stor tillfredsställelse välkomnar det av regeringarna i det Förenade Konungariket Storbritannien, Danmark och Irland fattade beslutet att begära förhandlingar med medlemmarna i den Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att bestämma på vilka villkor respektive länder kan ansluta sig till Gemenskapen;

4. som tillika välkomnar Eftarådets deklaration den 31 juli 1961, att »alla medlemsstater i EFTA förklarar sig ha för avsikt att tillsammans med den Europeiska ekonomiska gemenskapen undersöka medel, varigenom samtliga medlemmar i EFTA kan gemensamt deltaga i en enda marknad, omfattande 300 miljoner människor»;

5. som beaktar, att EEC:s råd samtyckt till att upptaga förhandlingar med det Förenade Konungariket Storbritannien beträffande detta lands anslutning till gemenskapen samt att under dessa förhandlingar granska tre i dess ansökan angivna problem, att rådet även samtyckt till att Danmark upptager förhandlingar samt att det för närvarande överväger den irländska ansökningen, ävensom att rådet avser att skyndsamt vidtaga de förhandlingarnas öppnande, samordnande och effektiva fullföljande nödvändiga åtgärderna;

6. som hoppas, att övriga medlemsstater i Europarådet ävensom Schweiz snart skall fatta beslut om att medverka i det nya försöket att bygga upp Europa samt begära förhandlingar med de Sex i syfte att ansluta sig till eller uppnå associering med Europeiska ekonomiska gemenskapen;

7. som anser det vara av yttersta vikt, att förhandlingarna leder till av-

slutande av överenskommelser, som skall möjliggöra för samtliga dessa länder att deltaga i bildandet av en stor integrerad europeisk marknad under hänsynstagande till varje europeiskt lands väsentliga intressen och undvikande att tillfoga tredje länder skada i det särskilt bör eftersträvas, att samarbetet med sådana länder och områden, som traditionellt upprätthåller nära förbindelser med Europa, vidmakthålles och utvidgas,

8. rekommenderar ministerkommittén att anmoda regeringarna i de medlemsstater som deltagit i förhandlingarna att låta sig ledas av följande överväganden:

(a) De föreslagna anordningarna må ej innebära att den Europeiska ekonomiska gemenskapen försvagas eller att dess karaktär av gemenskap inskränkes. Förhandlingar om nya länders anslutning till eller associering med Europeiska ekonomiska gemenskapen må icke få till följd att Romfördragets syften eller grundläggande bestämmelser ifrågasättes. I dessa må göras endast sådana jämkningar, som blir nödvändiga genom intagandet av nya medlemmar. Undantag från vissa bestämmelser i fördraget, vilka visat sig nödvändiga för att avhjälpa svårigheter för visst land, skall såvitt möjligt regleras genom protokoll.

(b) De åsyftade anordningarna skall respektera principen om ömsesidighet beträffande de fördragsslutande ländernas inbördes rättigheter och skyldigheter med beaktande av det utvecklingsstadium som de uppnått i ekonomiskt hänseende.

(c) Förhandlingarna må ej hejda den Europeiska ekonomiska gemenskapens och dess medlemmars strävan mot integration. De Sex måste vara i stånd att utan avbrott fullfölja och sätta i verket de syften som angivits i Romfördraget. Medlemsstaterna och den Europeiska ekonomiska gemenskapens organ skall under den tid förhandlingarna pågår i förhållande till de länder, som ansökt om medlemskap, tillämpa en ordning varigenom dessa kan i vidsträckt omfattning informeras och konsulteras på olika nivåer om genomförandet av fördragets bestämmelser, särskilt i vad avser utarbetandet av en gemensam jordbrukspolitik och översyn av associationsregleringen med länder och områden på andra sidan haven.

(d) Förhandlingarna inklusive kollektiva förhandlingar, skall samordnas så att överenskommelserna mellan den Europeiska ekonomiska gemenskapen och berörda europeiska länder kan träda i kraft så snart som möjligt och i det närmaste samtidigt.

(e) Förhandlingarna skall syfta till att åvägabringa så nära förbindelser som möjligt mellan samtliga deltagande stater. Alla åtgärder bör följaktligen vidtagas för att så många av dem som möjligt skall kunna ansluta sig till den Europeiska ekonomiska gemenskapen enligt artikel 237 i Romfördraget, under det att artikel 238 bör komma till användning med avseende på de länder inom Europa, vilka av politiska eller ekonomiska skäl icke kan åtaga sig fullt medlemskap.

Rekommendation 304 om europeiskt samarbete

1. Församlingen,
2. som välkomnar de danska, irländska och brittiska regeringarnas beslut att inleda förhandlingar om medlemskap i EEC och som tillika välkomnar EFTA-rådets förklaring den 31 juli 1961, att »alla EFTA-länder uttalar sin avsikt att med EEC undersöka förutsättningarna för ett arrangement, vari-

genom alla EFTA-länder tillsammans kan deltaga i en enda marknad omfattande 300 miljoner människor»;

3. som uttrycker förhoppningen att förhandlingar snart skall börja i syfte att bilda en sådan enda europeisk marknad, och att alla medlemsstater i Europarådet liksom Schweiz skall bli medlemmar i eller associerade med EEC,

4. rekommenderar ministerkommittén att vidtaga åtgärder för att säkerställa att regeringar, som ansökt om eller framdeles inger ansökan om anslutning till EEC, inbjudes att sända observatörer till den sexmaktskommission som tillsatts av stats- och regeringschefskonferensen i Bonn den 18 juli 1961; kommissionens aktuella uppgift är att jämföra medlemsstaternas synpunkter, samordna deras utrikespolitik och komma överens om gemensamma ståndpunkter i syfte att främja den politiska enheten i Europa;

5. rekommenderar ministerkommittén att vidtaga åtgärder för att alla stater, som ansökt om anslutning till EEC och som uttryckligen förklarar sig vilja deltaga i de vid konferensen beslutade politiska konsultationerna, inbjudes därtill.

Rekommendation 305 om beviljande av konsultativ status åt vissa internationella icke-statliga organisationer
Konsultativ status skulle beviljas vissa organisationer.

Sessionen 16—18 januari 1962

- Rekommendation 306** om kampanjen »Frihet från hunger»
Medlemsregeringarna skulle på alla sätt stödja FAO:s kampanj, bland annat genom finansiella bidrag.
- Rekommendation 307** om upprättande av ett europeiskt kontor för film och undervisningsmaterial att användas vid yrkesvägledning och yrkesutbildning
Ett europeiskt kontor skulle upprättas med uppgift att bland annat utarbeta undervisningsprogram för olika yrken och samordna nationella organs verksamhet.
- Rekommendation 308** om fri in- och utförsel av undervisningsmaterial
Medlemsregeringarna skulle uppmanas att under-teckna och ratificera tre av ECE och UNESCO utarbetade konventioner om temporär införsel av undervisningsmaterial.
- Rekommendation 309** om översikter över statspraxis på folkrättens område
Medlemsregeringarna skulle uppmanas att, i den mån så ej redan skedde, underlätta utgivandet av översikter över diplomatisk skriftväxling och annat material till belysning av folkrättspraxis.
- Rekommendation 310** om indragning av befattningar i europeiska organisationer och ersättning i samband därmed
Principerna i de europeiska gemenskapernas personalreglementen skulle tillämpas jämväl för Europarådets del.

Rekommendation 311 om konventionen angående slopande av kravet på legalisering av utländska allmänna handlingar
Medlemsregeringarna skulle uppmanas att underteckna och ratificera den av Haagkonferensen för internationell privaträtt utarbetade konventionen.

Vissa vid rådgivande församlingens trettonde ordinarie möte antagna resolutioner

Sessionen 21—28 september 1961

Resolution 204

angående den tyska frågan i dess helhet

1. Församlingen,
2. som erinrar om att ingen internationell överenskommelse kan bringas att upphöra av endast ena parten samt att den sovjetiska regeringen förblir bunden av de åtaganden som den gjort i London den 12 september och den 14 november 1944, i Berlin den 7 juli 1945, i New York den 4 maj 1949 och i Paris den 20 juni 1949, vilka åtaganden garanterar skydd åt Västberlin av västmakternas styrkor ävensom oinskränkt tillträdesrätt till staden;
3. som är övertygad om att detta skydd från västmakternas sida och dessas rätt till tillträde är väsentlig för att skydda Västberlin mot kommunistisk aggression samt för att trygga dess invånares frihet och rätt att leva i demokrati och frihet i enlighet med deras vilja, som kommit till uttryck i fria val den 7 december 1958;
4. som bestrider, att myndigheterna i Sovjetzonen äger rätt att ändra Berlins status i dess helhet genom att göra Östberlin till sin huvudstad och förlägga tyska trupper till Berlin;
5. som erinrar om, att de problem, som Berlin och Tyskland nu står inför, har samband med ett större, europeiskt problem,
6. Fördömer:
 - (a) Sovjetregeringens uttalade avsikt att underteckna ett separat fredsfördrag med myndigheterna i den Sovjet-ockuperade zonen av Tyskland;
 - (b) deras stöd åt dessa myndigheters åtgärd att spärra gränsen mellan Östberlin och Västberlin, varigenom de ytterligare kränkt de i Förenta Nationernas deklaration om de mänskliga rättigheterna nedlagda principerna för de grundläggande rättigheterna och friheterna;
 - (c) deras skrämselpolitik, i synnerhet återupptagandet av kärnva-penprov i atmosfären;
7. Uppmanar västmakterna:
 - (a) att vidmakthålla sin obestriddliga rätt att kvarstanna i Västberlin samt att trygga oinskränkt och fritt tillträde till staden över land och vatten ävensom i luften;
 - (b) att trygga de demokratiska friheter, som befolkningen i Västberlin för närvarande åtnjuter;
 - (c) att inleda förhandlingar med den sovjetiska regeringen om det tyska problemet i dess helhet;
 - (d) att överväga varje genom fria förhandlingar träffad uppgörelse, som är förenlig med principerna om självbestämmanderätt och som garanterar berörda parter säkerhet och legitima intressen;

(e) att vidtaga alla åtgärder, som kan tänkas leda till en uppgörelse varigenom de folk i Central- och Östeuropa, som är offer för sovjetisk imperialism, finge möjlighet att utöva sin självbestämmanderätt.

Sessionen 16—18 januari 1962

Resolution 220

om de europeiska ekonomiska förbindelserna

1. Församlingen,
2. välkomnar med stor tillfredsställelse de beslut, som under de senaste veckorna fattats av EEC:s råd, i synnerhet de som ledde till överenskommelse om en gemensam jordbrukspolitik och inträde i det andra stadiet från den 1 januari 1962 i gemensamma marknadens övergångsskede;
3. anser att dessa beslut är resultatet av en politiskt betingad önskan till enhet och sålunda utgör ett avgörande steg i riktning mot den europeiska gemenskapen;
4. hyser uppfattningen att EEC:s medlemsstater nu är i stånd att hädanefter ägna en större del av sina ansträngningar åt att påskynda förhandlingarna med andra europeiska länder, samtidigt som förstnämnda stater iklätt sig ökat ansvar;
5. uttrycker förhoppningen att den politiska vilja att lyckas, som gjort det möjligt för de sex att överbygga sina inre svårigheter, må besjäla alla parter i de kommande förhandlingarna mellan EEC och de andra europeiska länderna, och att den må föranleda till att så snart som möjligt avsluta de överenskommelser om anslutning eller associering, vilka utgör föremålet för dessa förhandlingar;
6. erfar med tillfredsställelse att förhandlingarna mellan EEC och Förenade Konungariket och Danmark redan börjat och bedrives i en anda av ömsesidig förståelse;
7. uttrycker förhoppningen att situationen skall bli densamma för Irlands del under de närmaste veckorna;
8. välkomnar de steg som tagits av regeringarna i Schweiz, Sverige och Österrike för att påbörja förhandlingar med EEC i syfte att bestämma villkoren för deras association med gemensamma marknaden;
9. anser att det ankommer på Europarådet, det enda organ som omfattar alla de berörda staterna, att nära följa utvecklingen av alla förhandlingar som berör EEC:s utvidgning till ytterligare europeiska länder, hemställer att församlingen regelbundet av EEC informeras om förhandlingarnas gång på samma sätt som beträffande OECD och uttrycker förhoppningen, att berörda regeringar ävensom EEC skall taga aktiv del i de diskussioner som församlingen kommer att hålla rörande dessa frågor under kommande sessioner.